

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Derogationis Ivris Patronatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

Reuerendis. vti frater. Quamuis Thesaurarii, magistri, & confratres S. M. Annunciatæ magis conscientia suæ, ac pietati satisfecerint si amplitudini tuæ eos ad publicas processiones vocanti morem gessissent, cum tamen ad eas accedere detestauerint, neque ab amplitudine tua compelli, neque vllis propterea censuris diltringi, atque innodari debuerint, quod sæpius aliis consulti responderunt Illustrissimi Patres S. Concil. Tridentin. interpretes. Itaque interdictum hac de causa latum protinus tollas oportet, ac de cætero a similibus compulsionibus abtineas. Deus amplitudinem tuam incolamem seruet. Romæ die 6. Maij 1597.

RESOLVTIO CLIV.

- 1 Confraternitates laicorum non possunt per Episcopos visitari.
- 2 Huiusmodi loca non subsunt iurisdictioni Episcopi.

An confraternitates laicorum possint per Episcopos visitari.

Dicebatur primo, quod non, quia qui sunt ex istis confraternitatibus, si sunt laici, non possunt conueniri sub iudice Ecclesiastico tanquam religiosi, vt voluit Bart. in leg. fin. num. 15. ff. de Colleg. illic. quem sequutus est Ias. in conf. 218. col. 2. volum. 1. & idem voluit Cardin. in conf. 13. Paris. in consil. 35. num. 29. volumine 4. & sic quod talia loca non possunt per Episcopum visitari, vt per Dec. in conf. 148. colum. 1. & per Paris. in dict. conf. 35. colum. 2. & seq. volumine 4. Ratio autem est, quia huiusmodi loca non subsunt iurisdictioni Episcopi, vt dicit Abb. in conf. 31. versicul. non est enim communio, & in versicul. quæ quidem ratio volum. primo. Imol. in cap. officij colum. 11. versicul. vnde aduerte, & ibi Barbat. colum. 3. versic. sicut enim Episcopus de testam. Perul. in tract. de Canon. port. in 14. quest. principali num. 10. & n. 12. Card. in conf. 12. Paris. in conf. 34. col. 3. volum. 4.

Verum resolutio istius articuli patebit ex decisionibus factis per congregationem Illustrissimor. Cardinal. super decisione dubiorum Concilij 4 S. D. N. deputatum, prout referet Marta de iurisd. cap. 18. num. 4.

Fuit dubitatum an exceptione capitulo 18. sessio. 22. qua excipiuntur hospitalia, quæ sunt sub immediata protectione Regnum, & sine eorum licentia, non possunt ab Episcopis visitari, comprehenduntur omnia hospitalia, quæ sunt in eorum ditionibus, & Regnis? Respondet congregatio non comprehendit nisi hospitalia, quæ expressè reperiuntur esse sub Regum protectione, Marta de iurisd. dict. cap. 18. num. 4.

Item congregatio censuit Episcopos posse visitare omnia hospitalia, & pia loca quomodocunque nuncupentur etiam si sint priuata laicorum, ac etiam corrigere, & reformare in casibus a iure expressis; nempe ob negligentiam, vel dilapidationem bonorum vtrunque testatoris mens seruetur. Marta d. cap. 18. n. 5.

Item congregatio censuit si Episcopo aliquod hospitale visitare volenti iuxta capitul. 18. sessione 22. opponatur exceptio, quod sub immediata Regum protectione existat, vtique non ad sæcularem iudicem, sed ad ipsimum Episcopum talis exceptionis cognitio, vel definitio pertinebit. Marta de iurisd. d. cap. 18. n. 8.

PRAXIS DEROGATIONIS IURIS Patronatus.

RESOLVTIO CLV.

- 1 In derogatione iuris patronatus debet fieri mentio dispositionis, specificæ, & determinatæ, non autem conditionaliter.
- 2 Dispositio cadit pro institutione.
- 3 Amplius idem esse si præsentatio spectaret ad aliquem.
- 4 Tunc dicitur derogatum, quando Papa expressè derogat, & num. 5.

Quanam sit praxis circa derogationem iuris patronatus.

Hodie nouissima praxi cautum est ex regula 41. Cancellariæ Apostolicæ relata a Quaranta in Summa Bullarij in verbo regulæ Cancellariæ Apostolicæ.

- 1 In derogatione iuris patronatus debet fieri mentio iuris patronatus dispositiue, specificæ, determinatæ, non autem conditionaliter, & si illud ad aliquem Regem, Ducem, Marchionem, vel alium Principem pertineat, & si de hoc in literis prouisionis, vel mandati de prouidendo de dicto beneficio similis mentio facta non fuerit non censetur quomodolibet derogatum, & si Papa mandet prouideri de beneficio ad cuiuscunque dispositionem pertinet, non includitur beneficium iuris patronatus, cum dispositio cadat pro institutione. Lapsus allegat. 8. numero 6. idem est, si Papa rescribat motu proprio pro aliquo beneficiando Abb. in cap. ad aures col. penul. de rescriptis, idem est si dicatur quod prouideatur talis de beneficio, etiam si ad alicuius præsentationem spectaret, intelligitur enim de præsentatione competente patrono Ecclesiastico cap. cum illis de præbendis lib. 6. Lapsus vbi supra, idem si dicatur de beneficio ad præsentationem quoruncunque spectante, quando enim derogatur iuri patronatus laicorum expressè fieri debet derogatio, & quando dictum est censeri derogatum iuri patronatus Clericorum, illud non procedit si Clerici habeant ius patronatus ratione patrimonij, nec iuri patronatus laicorum censetur derogatum, etiam si in literis diceretur nõ obstat iure patronatus laicorum, & non obstantibus statutis Ecclesiæ, quia tales non obstantia tendunt solum ad tollendam subreptionem, non autem ad alia iura specialiter perimenda, nisi id expressè dicatur. Rota Romana de præbendis in Nouis. decisione 1. neque censetur derogatum iuri patronatus laicorum quando in literis habetur, quod Papa mandat conferri beneficium spectans ad Episcopi institutionem.
- 4 Lambertin. vbi supra articulo 30. nam tunc dicitur derogatum quando Papa expressè derogat. Cardin.
- 5 Mantica. decis. 292. Rota Rom. quod procedit etiam si Papa mandet prouideri de primo vacaturo spectante ad collationem, prouisionem quoruncunque, tunc enim nec etiam beneficia patronata vacantia in curia comprehenduntur Cardin. Tusc. vbi supra conclusione 618.

RESOLVTIO CLVI.

- 1 Pontifex non solet cedere derogationes iuri patronatus, nisi urgentissimis causis, & quæ causæ sint vide per discursum vsque ad n. 9.
- 10 Impetratione iuris patronatus non sufficit tacitus patronorum consensus.
- 11 Vt obtineatur derogatio debet is, qui obtinuit probare beneficium esse de iure patronatus.

Qui-

Quibus ex causis solet Summus Pontifex derogare iuri patronatus.

An fauore Ecclesiæ in dubio pro caducitate iudicandum sit in emphyteusi Ecclesiastica.

Summus Pontifex non solet concedere derogationes iuris patronatus, nisi ex causis vgentissimis, quæ sunt plures, quarum

1 Prima est quoties beneficium iuris patronatus vacat in Curia, nam tunc Papa consuevit derogare cap. 2. de præbend. lib. 6. tradit. Stafil. de lit. grat. & iustit. fol. 54. col. 1. Mandosius in tractatu de signat. grat. in verbo derogationes iuris patronatus Sarnen. de trien. possession. quæst. 31. num. 19. quod non procedit in iure patronat. Regum, Ducum, Marchionum, siue aliorum Principum, vt dictum est in præcedenti cap. Couarr. practicar. quæst. cap. 36. num. 4. quamuis Parisius in loco proximè citando dicat illud procedere in praxi quo ad Reges tantum.

2 Secunda causa quoties ius patronatus est mixtum Clericorum, & Laicorum, quia tunc derogatio conceditur in totum Mandosius vbi sup. col. 2. in fine, & ita communiter est receptum, & in praxi seruatur.

3 Tertia causa quando ius patronatus competit ex priuilegio præscriptionis, aut consuetudine, nam tunc de facili derogatur in totum, cum & absque derogatione receptum sit valere collationem Cassad. decif. 4. & dec. ult. de iure patronatus, & decif. 4. de probat. & est communis opinio. Teste Lambertino de iure patronat. lib. 2. par. 3. quæst. 9. articul. 25. & q. 8. ar. 3.

4 Quarta causa quoties beneficium erat apud Curiam Romanam litigiosum Cassad. dec. 3. vt lite pendente Sarnen. in regula de impetrant. benef. per obit. fam. Card. q. 8. n. 7. Couarr. vbi sup. num. 7. & 8.

5 Quinta causa est, ex qua solet derogare iuri patronatus laicorum ex aliquo fauore pro duabus tertijs Mandos. vbi supra col. 3.

6 Sexta causa est quando quis fuit à medietate patronorum præsentatus, nam tunc derogatur pro alia medietate, & ita communiter, & in praxi seruatur, & hæc est magis frequens derogatio, & per eam multæ lites tolluntur, & celeriter beneficio prouidetur.

7 Septima quando orator est vnus ex patronis, tunc conceditur derogatio Mandos. vbi supra colum. 3. vers. quæro.

8 Octaua causa est in retentione beneficiorum, in fauorem promitti ad Episcopatum, & sic mentio beneficiorum est iuris patronatus, & sciendum est, quod quando beneficium confertur cum clausula, dummodo accedat patronorum consensus requiritur expressus consensus, & non sufficit tacitus inductus ex lapsu quatuor mensium, & in tali derogatione in praxi solet seruari, vt dicatur pro hac vice tantum. Cou. d. c. 36. & si dictum sit, & narratum beneficium esse de iure patronatus, vt obtineatur derogatio debet is, qui obtinuit probare dictum beneficium esse iur. patr. alias impetratio est nulla teste Put. dec. 120. lib. 2. Rot. Rom. vide de his omnibus latè Flam. Paris. de resig. benef. lib. 2. q. 4. n. 43. vsque ad finem, & Rebus. in sua praxi beneficiaria in 3. p. signaturæ in vers. nec non iuris patronatus.

PRAXIS EMPHYTEVSIS ECCLESIAE.

RESOLVTIO CLVII.

- 1 Ecclesiæ fauore non præsumitur pro caducitate in emphyteusi ecclesiastica.
- 2 Pœna caducitatis quæ non venit ex natura contractus, sed ex pacto ab ecclesia non exigitur.
- 3 Pœna caducitatis contra minorem an exigatur ab Eccl.

Aloys. Ricc. Praxis, Pars I II.

An in dubio quando agitur de caducitate iudicandum sit pro Ecclesia, vt præsumatur caducitas in eius fauorem, dicendum quod Ecclesia debet esse benigna, & non debet esse facilis in pœnis, vel caducitatibus exigendis Soc. consil. 99. vel 66. libro 3. & in dubio contra Ecclesiam circa pœnam commissi esse iudicandum Barlat. consil. 181. nu. 408. lib. 2. tradit post alios Clarus in §. emphyteusis quæst. 8. versicul. sed quis. Notandum est etiam, quod pœna caducitatis, quæ non venit ex natura contractus, sed ex pacto, dicitur pœna conuentionalis, quam Ecclesia non potest exigere, nisi quatenus cum interesse concurrat, vt fuit decifum in Rota Roman. Card. Seraph. decif. 794. iuxta notat. per Hostien. & alios Ecclesiam non exigere pœnam conuentionalem ultra interesse fuit etiam decif. in eadem Rot. vt refert Seraph. decif. 313. quod pœna caducitatis contra minorem ab Ecclesia non exigitur, maxime si eius conditio non sit effecta deterior, & idem si bona alienata ante acceptatam ab Ecclesia caducitatem sint recuperata, de quo alibi Deo dante dicemus.

RESOLVT. CLVIII.

- 1 Emphyteusis Ecclesiastica an censeatur perpetua, vel temporalis.
- 2 Emphyteusis si probetur præscriptione, quo pacto præsumatur contracta.

Emphyteusis Ecclesiastica, an præsumatur perpetua, vel temporalis si nihil est expressum.

Queritur an in dubio emphyteusis Ecclesiastica præsumatur perpetua, vel temporalis. Dicendum primo recurrendum esse ad consuetudinem concedentis: nam si erat solitus concedere in tertiam generationem, vel in perpetuum, sic præsumitur concessio arg. l. vel vniuersorum ff. de pig. action. & l. si tertius §. rectè, & ibi Bar. de aqua plu. arc. gloss. in l. penul. C. de fideius.

Secundo si de consuetudine concedentis neque regionis apparet, vel si consuetudo non sit constans, sed varia distinguendum est, aut emphyteusis conceditur à priuato, aut ab Ecclesia, priore casu præsumitur perpetua, quia talis est eius natura, vt in perpetuum porrigatur Bald. & Angel. in l. 1. in principio, si ager vectigal. vel emphy. pet. idem Ang. in §. emphyteusim in authen. de non alien. Rom. in l. etiam filij num. 15. ff. solut. matrim. Alex. in l. qui in aliena in princip. n. 14. de acquir. hæred. qui ad hoc proposuit adducit §. adeo instit. de locat. & d. l. 1. in principio. si ager vectig. posteriore autem casu quando emphyteusis conceditur ab Ecclesia non præsumitur perpetua, sed intelligitur vsque ad tertiam generationem, quia hæc est eius propria natura §. emphyteusim in auth. de non alien. & ita intelligit Bal. in l. 2. de iure emphyt. vbi queritur in specie si ex præscriptione probetur emphyteusis, quo pacto præsumatur esse contracta? & respondet, quod emphyteusis Ecclesiæ in dubio præsumitur contracta vsque ad tertiam generationem per d. §. emphyteusim, qui tamen subiungit, nisi aliud probetur; tunc enim præsumitur inquit in perpetuum, sed aliud est, quod probetur, aliud quod præsumatur, quia probatio præsumptionem excludit l. cum de indebito ff. de probat. sed in priuato inquit Bal. semper in perpetuum præsumitur, quia natura emphyteusis est, quod sit perpetua, & supradictam conclusionem alios referens, tra-